

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Éves évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

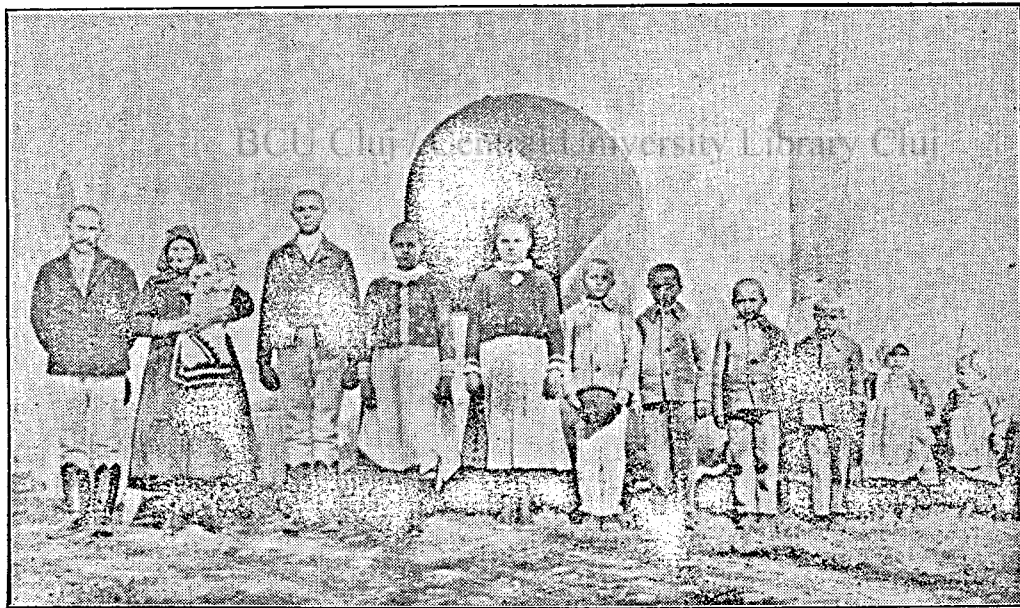
FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Magyar találkozó egy falusi keresztelőn.

Nemcsak kedves és megható, de jelentőségben is kiemelkedő ünnepség folyt le a múlt héten a marosmegyei Aluniş nevű községben. Az ünnepségre az adott alkalmat, hogy Varga István gazdaember tizedik gyermekét kereszteltette meg.

Varga-fiu keresztelőjén. Ott voltak a keresztszülők gróf Bethlen György, miután feleségét egyéb elfoglaltság visszatartotta, gróf Teleki Károlyné, mint keresztanya. Megjelentek gróf Teleki Domokos, Máriaffy Lajos, Mikó László, a megye Földmives Szövetségének elnöke, dr. György Jó-

A Varga-család.

Az ünnepségre keresztszülőknek gróf Bethlen Györgyöt és feleségét hívták meg.

Varga Istvánnak alig másfél holdnyi földje van, nagy családját inkább erdei munkával tartja el. Tíz életrevaló gyermeknek becsületes megnevelése igazán szép és tiszteletre méltó dolog a mai önző világban. Méltó arra, hogy a marosmegyei vezetők részt vegyenek a család ünnepén.

Részt is vettek. Az Aluniş-i papilak régen látott annyi nevezetes vendéget, mint a kis

zsef, a megyei párttagozat elnöke, dr. Biró István, a megyei magyar párt főtitkára. És nagyon sokan a szomszédos falvak tekintélyes emberei közül.

A keresztelő ünnepség a református templomban folyt le, ahová a helybeli lakosság gyönyörű viseletben vonult fel. A Varga-család az urasztala előtt egy hosszú padon ült, mellettük a keresztszülők és vendégek. Kiss Lajos esperes fohásza után, Bakk József lelkész mondott megható beszédet a szülői szeretetről. A keresztelő

szertartást Horváth Margit tanítónő éneke után Antal Gusztáv Reghin-i lelkész végezte.

A keresztelő után a közönség a népművészeti kiállítást nézte meg, amelyet a helybeli tanítónő lelkes irányítása mellett a falu művészi, szép készítményeiből rendeztek.

A kiállítás megtekintése után közebéltre gyűlt össze a közönség. A közebéden dr. György József Ófelségére, Kiss Lajos esperes pedig a keresztszülőkre mondott felköszöntőt.

Nagy hatást tett a jelenlevőkre gróf Bethlen György pohárköszöntője. A pártelnök szavai mély igazságokat tartalmaznak, méltók arra, hogy az egész magyarság tudomásul vegye és megszívlelje azokat.

„Nagy örömmel jöttem közetek — mondta — mert itt a falu tiszta levegőjében és életében ez az ünnep szemléltetően bizonyítja, hogy valóban testvéri közösségben élünk együtt és a magyarságnak családját nagy lelki kapocs fűzi össze. Ilyenkor látjuk leginkább, hogy társadalmi közéletünk minden rétege egy igazi nagy közösségbe lépett és ezt a nagy és mély közösséget az istentiszteleten és a keresztelőn mindenki mélyen átérezte.”

Ezután rámutatott arra, hogy milyen kárhozatos dolgot művelnek azok a házastársak, akik legfőleg csak egy gyermeket akarnak fölnevelni.

„Tudjuk — mondta — hogy még nagy nemzetek is a halál szélére jutottak, ha számuk folyton apadt. Ezen még a vagyon növelés és meggazdagodás sem segíthet!”

Az egész falu népéhez szólva mondom — folytatta beszédét — ezt az ünnepséget tekintse mindenki a megújulás újabb biztosítékának. A most és ezután keresztelendő kisdedeket pedig neveljék törvénytiszteletben és hitükhöz való ragaszkodásban, mert így fajukra soha nem fognak szeggyent hozni. A mostani ünnepség biztató forrása lehet annak a hitnek, hogy az itteni magyarság örökké élni fog. Rajtunk és örönkön, hitünkön mulik, hogy bármilyen oldalról jövő veszedelmet el tudjunk háritani. Kívánom, hogy a boldog család és az egész falu népe fogadja meg a jó tanácsokat és engedjék remélnem azt, hogy az a sok szeretet, amit idehoztunk, méltó helyre irányul és termő talajra talál.

A pártelnök nagyhatású pohárköszöntője lelkes cselekedetre indította a jelenlevőket. Kovács János egyházigazgató javaslatára az ünnepségben részesített család részére gyűjtést indítottak. Az egyházigazgató — követendő példának — az egyházközség nevében elsőnek ötszáz lejt, a maga részéről pedig száz lejt adományozott. A gyűjtés teljes sikerrel zárult. Az összegyűjtött pénzből közös elhatározás alapján egy fejősteheret fognak Varga István családjának vásárolni.

Olaszok és németek barátkozása.

Képünkön két katonaruhás férfi áll szemben egymással. Balról Ciano gróf olasz külügyminiszter, jobbról Neurath, német külügyminisz-

ter. Mosolyogva néznek egymásra, jelölve annak, hogy a két nagy nemzet eddigi bizalmatlan viszonya nagyon megváltozott.

Ciano gróf személyét nemcsak az emeli ki, hogy Olaszország külügyminisztere, hanem az is, hogy Mussolininek veje és legbizalmasabb munkatársa. A kép abból az alkalomból készült, hogy Ciano gróf Berlinbe látogatott el külpolitikai tárgyalásokra. A napokig tartó tárgyalásokon megbeszélték és összhangba hozták a két ország magatartását a legfontosabb kérdésekben. Rokonzásukat fejezték ki a spanyol nemzeti fölkelők iránt, megállapodtak arra nézve, hogy milyen elvek érvényesülését követelik a Dunamenti népek politikai és gazdasági vitáiban. Élesen állást foglaltak az orosz bolsevisták európai aknamunkája ellen. A berlini találkozón az olaszok és németek nem kötöttek szövetséget, de az együttműködést nagy mértékben biztosították.

Használjuk fel a téli hónapokat!

A falusi ember nemsokára teljesen be-
arul a mezőről. Ekéje, boronája, marhája,
maga a jól végzett munka lelkiismeretével
a megérdemelt pihenőre, várva az új ta-
szat, új munkakezdést. De a komoly, jó gaz-
nak az ősztől tavaszig terjedő időt sem sza-
d kihasználatlanul elengednie feje fölött.
ba hagyja ugyan a nehéz testi munkát, de
téli hónapok által nyújtott alkalmakat fel-
használja szellemi, lelki műveltsége, tu-
sa, ismeretei gyarapítására.

Köztudomású, hogy a legtöbb külföldi or-
szágban milyen komoly munka folyik azok-
ban a téliiskolákban, vagy u. n. népfőiskolák-
ban, ahol ősztől tavaszig a falusi ifjak és gaz-
dok tanulnak. Ezekben a népfőiskolákban,
melyeknek az igazi hazája Dánia, októbertől
májusig tart a tanítás s a tanulók ezeken a
3-8 hónapos téli tanfolyamokon megismerik
a nemzeti és az általános műveltség alap-
elveit. Dániában a 18-25, Finnországban pél-
dául a 17-40 évesek látogatják ezeket az is-
kolákat, fiúk, leányok, férfiak, nők vegyesen.
Egyenlőre 2-3000 hallgató iratkozik be. Vagy
Svédországban például nincsenek ugyan ilyen
népfőiskolák, de majdnem mindegyik falunak
meg van a maga mezőgazdasági iskolája, s a
legtöbb falu népkönyvtárral is rendelkezik.
Csak nem rég olvastam egy meggondolkozató
számolót arról, hogy milyen komoly meg-
szorulások történnek nálunk a román falusi
nép műveltségének, ismereteinek, tudásának
fejlesztése, gyarapítása érdekében. Egymás
után alakítják falunként az u. n. Căminul Cul-
tural-t, a művelődési otthonokat, melyeknek
száma már is 100-on felül jár az országban.
E n. munkacsapatok szállnak ki a román köz-
ségekre. Tagjai 1-2 orvos, állatorvos, mér-
nök, theologus, technikus, egy-két háztartási
iskolát végzett egyén. Két-három nyáron át
szállnak ki ugyanabba a faluba s ezalatt a
falu segítségével megépítik a kulturális ott-
léti házat, amiben aztán elhelyezik a ma-
terekkel hozott orvosi rendelőt, a szövetkezetet,
könyvtárat, olvasótornyet, nagytermet, játék-
termet, népfürdőt. Azután gondoskodnak al-
talanul emberről, aki az egész munkát tovább-
visse és fejlessze. Természetesen nem fe-
lejtik meg a templom és iskola jókarba-

hozataláról, hidak építéséről, kutatásról, erdő-
gondozásról, gyümölcs- és állattenyésztésről.

Csak természetes, hogy mi sem maradha-
tunk tétlenek, ha élni és megmaradni aka-
runk. Gazdasági iskoláink ebből a szempont-
ból megtették az első lépést. Ezzel azonban
távolról sincs a kérdés megközelítve.

Falunként kell munkába indulni, egy-
egységes, öntudatos, tervszerű, határozott
falufejlesztés beindításával. Ezért nem sza-
bad nekünk kihasználatlanul hagyni a hosszú
téli estéket. Használjuk fel a rendelkezé-
sünkre álló időt önnevelésre, a magunk lelki
és szellemi képzésére, tudásunk, ismeretünk
gyarapítására. Egy falusi ifjunak, ha a téli
hónapokat komolyan felhasználja, csaknem
annyi ideje áll rendelkezésére önmaga műve-
lésére, mint egy városon tanuló, szellemi pá-
lyára készülő ifjunak. Nemzeti vétek tétlenül,
tanulás nélkül tölteni a téli hónapokat. A mai
idők komolysága és nehézsége olyan nagy,
hogy a hasznos tanulásra fordítható téli esté-
ket nem szabad elpocsékolni a fonók és korcs-
mák üres léhaságaival.

Mindenütt lehet valami komoly és hasz-
nos munkát kezdeni. S egyetlen lehetőséget
sem szabad kihasználatlanul hagyni. A helyi
körülmények szerint állítsunk össze magunk-
nak egy téli munka-tervet. Mit lehetne meg-
valósítani? Mit kellene tanulnunk? Hol jöhet-
nének össze a célból? Kik vállalják a lelkes
és tanító urak közül a munka irányítását, ve-

KOMOLY KÉRDÉS!

Miért tűri,
hogy
kinozza a

RHEUMA, ISCHIAS, KÖSZVÉNY
oldal, hát, gerincz, szűrés
szaggatás és keresztcsont
fájdalom?

Mikor a csodás hatása

Spongilia

FÁJDALOMŰZŐ CSÜZ ÉS KÖSZVÉNYKENŐCS
BIZTOSAN MEGGYÓGYITJA!

ÁRA 90 LEI KONCZ GYÓGYSZERTÁR
és postaköltség • ODORHEIU •

zetését! Kérjük fel őket, legyenek segítők, irányítóink, tanácsadóink. Már most beszéljük meg velök a teendőket. Mik a lehetőségek és mik a nehézségek? Hogy lehetne az előbbieket minél jobban kihasználni s legyőzni az utóbbiakat. Gondolkozzunk az anyagi fedezet előteremtésén is, ami egy kis jóakarattal és megértéssel könnyen fog menni. Megoldandó kérdések: a szervezett népkultúra, szakszerű gazdálkodás és állattenyésztés, gazdaköri és ismeretterjesztő jellegű összejövetelek kérdé-

sei, amelyeknek az alapját minden esetben vallás-erkölcsi keresztyén nevelés kell, hogy képezze. Ezért nem hiányozhat egyetlen egy magyar faluból sem a kulturház. Nem több „bálház“-ra van szükségünk, hanem azoknak a lehetőségeknek a megteremtésére, hogy minél több és hasznosabb szellemi és gazdasági tudásra, ismeretre tehessünk szert.

Legyünk tehát rajta s kövessünk el mindent, hogy minél jobban felhasználhassuk a téli hónapokat.
Boncziday Dezső.

Külföld

A szovjet a semlegesség ellen. A belga lépés után a szovjet elhatározása a legnagyobb eseménye a lefolyt hét külpolitikájának. A londoni semlegességi tanácsban ugyanis a szovjet képviselője előterjesztette kormányának a semlegességi tanácsból kilépést bejelentő jegyzékét. A kilépés abból az okból történt, hogy a szovjet szerint a semlegességi tanács munkája egészen céltalan, mert Olaszország és Németország megígért semlegességük ellenére állandóan ellátják a spanyol nemzeti felkelőket hadianyaggal, még pedig a portugál kormány hozzájárulásával és beleegyezésével Portugálián keresztül. A szovjet egyttal bejelentette azt is, hogy kilépése után el fogja látni a spanyol kormányt mindenféle hadifelszereléssel és hadi anyaggal, hogy sikeresen harcolhasson a felkelők ellen.

A szovjetnek ez a lépése nagy izgalmat és nagy felháborodást keltett világszerte, mert világháboru keletkezésére alkalmasnak látták azt, mert bizonyos, hogy sem Olaszország, sem Németország nem néznék tétlenül, hogy a szovjet a kommunista spanyol kormányt támogatja. Egyelőre azonban na-

gyon komoly fejleményektől még nem kell tartani. A szovjet megbízottjai a bejelentés ellenére sem hagyták el a semlegességi tanácsot. Olaszország és Németország ismételtén megcáfolták az orosz vádakát. A helyzetet azért mégis fenyegetőnek látják, mert megbízható hírek szerint több orosz hajó van utban Spanyolország felé, meg rakodva hadianyaggal.

A szovjet vádaskodása különben spanyol értesítéseken alapult. Épen ezért a portugál kormány megszakította összeköttetését a spanyol kormánnyal s visszahívta madridi követét is, egyttal megdöbbsentő adatokat adott közre a spanyol kormánynak eddig is adott orosz segítség mértékéről.

Az olasz-német tárgyalások. Ciano gróf olasz külügyminiszter több napos berlini tárgyalásai véget értek, még pedig mind a két államot kielégítő megállapodás megkötésével. A megállapodás a következő öt pontból áll:

1. Németország elismeri az abessziniai császárságot;
2. a két ország Madrid elfoglalása után elismeri Franco tábornok nemzeti felkelő kormányát;
3. a két állam általánosságban meg fog egyezni keleteurópai s főképpen balkáni gazda-

sági érdekköreik megállapításában;

4. a két állam közösen vesz részt a nyugati biztonsági szerződés (a locarnói új szerződés) megkötésében;

5. a Duna-menti államok helyzetének kérdésében tovább fognak tárgyalni.

E pontok közül legfontosabb a negyedik, mert ez világosan mutatja, hogy egyik állam sem hajlandó részt venni a keleti biztonság kérdésének tárgyalásában. Ezt a megszorítást sok oldalon magyarázzák úgy, hogy Olaszország és Németország meg egyeztek az orosz szovjet elleni közös fellépésben, vagy, amint egyes külföldi ujságok írták, keresztes háboruban Szovjet-országgal szemben. Állítólag ennek a tervnek Európaszerte sok barátja van és sokan úgy tudják, hogy Románia és Szerbia szintén hajlandó ez oroszellenes fronthoz csatlakozni. Ezek úgy magyarázzák Károly király Őfelségének most folyó prágai látogatását, hogy Őfelsége rá akarja bírni a cseh kormányt Oroszországgal való kapcsolatának lazítására. Bármint álljon a dolog: igen nagy jelentőségű esemény, hogy Németország és Olaszország együtt halad a világpolitikában.

Szerezzünk új előfizetőket!!

A bécsi tanácskozások. A római egyezség államai, Olaszország, Magyarország és Ausztria, november hó 11. napján Bécsben tanácskozásra gyűlnek össze. Ezen a tanácskozáson meg fognak beszélni minden gazdasági kérdést, de az őket közösen érdeklő külpolitikai kérdéseket is. A tanácskozások előkészítésére az osztrák külügyek vezetője, Schmidt államtitkár Budapesten tanácskozáson vett részt. Az erről kiadott hivatalos tudósítás ismételtén megállapítja a két állam barátságának szilárdságát s érdekeik közösségét. A bécsi tanácskozások eredményét egész Európa indokolt érdeklődéssel várja, annál inkább, mert hír szerint azokon részt fog venni Papen gróf, Németország bécsi követe is. Így érthető a francia ujságoknak az a feltevése, hogy Magyarország Középeurópa gerincévé vált.

Tovább dühöng a spanyol háború. A felkelő nemzeti csapatok már elfoglalták Madrid külvárosait s valószínű, hogy a várost magát át fogják adni a nemzeti csapatoknak, hogy a rombolástól megkíméljék. Az északi fronton a kormány csapatai kisebb sikereket értek el, de ezeket átmenetieknek tartják s bizonyosan meg fog szünni itt a kormány hadjárata, ha a

Juhok, szarvasmarhák **májmetelybelegységét** biztosan gyógyítja: EGGER-féle

»MONIL«

Olcsó, megbízható, egyszerű kezelés

távol fekvő Barcellonába lesz kénytelen áthelyezni székhelyét.

A nemzeti csapatok ez ideig 180 repülőgépet lőtték le a kormányhoz s legutóbb lelőttek két kormányozható léghajót is. — Ezekről teljes bizonyossággal megállapították, hogy orosz gyártmányúak. Ez tehát nyilván bizonyítja, hogy a szovjet eddig sem tartotta meg semlegességét a spanyol belháborúban.

Svájc is védekezik. Már megírtuk, hogy ez a háromszáz év óta semleges szabad ország Európa mostani zavarai között saját biztonságát is veszélyben látja s ezért nagyszabású védelmi berendezések készítését határozta el. Ebből a célból a népet belső kölcsön jegyzésére hívták fel, még pedig teljes sikerrel, mert a szükséges 325 millió svájci franknak éppen a négyszeresét jegyezte Svájc három fajú népe.

A magyar gazdasági élet fejlődése folytonos. Ezt mutatja, hogy a juliussal kezdődő negyedévben az ország kivitele 42 millió pengővel haladta meg a bevitelt, gyáripari termelésének

értéke pedig 1935-ben majdnem 37 millióval volt nagyobb értékű, mint a megelőző évben. A további előhaladást az idejű termés miatt is bizalommal várják.

Harcok Nyugatabesszinában. Az olasz hadsereg még nem végezte el teljesen a hódítás munkáját: Nyugatabesszinia hegyes területein még vannak oda menekült abesszin csapatok. Az ország többi részének békére hajlítása és megszervezése után most ezekre a területekre léptek az olasz csapatok s bár elkezdett és véres harcok után, állandóan nyomulnak előre. Nem sok idő múlva egész Abesszinia olasz birtok lesz.

Az emberi mágnes rejtélye. A mágneses emberről rendkívül érdekes cikket közölt *Tolnai Világlapja* új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan pompás riportot, cikket és közel száz képet talál az olvasó a népszerű képeslap új számában.

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

tudjuk biztosítani. A könyv több, mint 600 oldalon foglalkozik a gazdálkodás tudományával és abban mindent megtalál a haladni vágyó gazda. Igyekezzen tehát mindenki sürgősen megszerezni a **Gazdatudomány** című könyvet.

című könyve előfizetőink számára 65 lei és 15 lei portó, összesen 80 lei. A könyv bolti ára egyébként 90 lei. Ezen kedvezményes árat csak előfizetőink számára

Belpolitikai hírek

Ófelsége külföldi látogatása.

A belpolitikai életnek legfontosabb beszéd-tárgya Károly király Ófelségének csehszlovákiai látogatása, amely a múlt héten zajlott le fényes külsőségek között. Attól kezdve, hogy Ófelsége átlépte a határt, egymást érték az ünnepek. A legnagyobb fényt persze a fővárosban, Prágában fejtették ki, ahol mind a politikai kormányzat, mind a katonaság nagy tisztelettel ünnepelték a szövetséges uralkodót.

A látogatásnak messzemenő politikai céljai is voltak. Ezek Ófelsége és Benes elnök pohárköszöntőiben jutottak kifejezésre. Az államfők és a külügyminiszterek tanácskozásairól hivatalos közleményt adtak, amely a látogatás jelentőségét a következőkben állapítja meg:

Prágai látogatása alkalmával Ófelsége Károly király megbeszélést folytatott Benes elnökkel, ezen résztvettek Antonescu és Krofta külügyminiszterek is. Ez első tanácskozáson, amit október 28-án délután 5—7 óra között a Hradszin-palotában tartottak, a két ország összes külpolitikai ügyeit megvitatták, szóba kerültek a kisantant és az európai politika főbb problémái is. A vizsgálat tárgyává tett összes kérdésekben teljes nézetazonosság volt megállapítható, ami *vonatkozik a következő hónapok alatt a két ország által, Jugoszláviával teljes és bensőséges egyetértésben követendő politikára is.*

— Kihangsúlyozást nyert annak a szükségessége, hogy barátaikkal és szövetségeseikkel egyetértésben folytassák azt a politikai irányvonalat, amit a kisantant-államok külügyminisztereinek legutóbbi pozsonyi találkozója alkalmával jelöltek meg, a nyugati államok közeli tárgyalásait illetően. A két állam

jóakarátának ad kifejezést a római jegyzőkönyvek aláíró államaival és a Németországgal való együttműködést illetően, Középeurópa ügyeire vonatkozólag.

— Ismételten kihangsúlyozták a három kisantant-állam Pozsonyban hozott azt a határozatát, amelynek értelmében távortartják magukat olyan kísérlettől, amely

más államok belügyeibe való beavatkozást céloz és nem vesznek részt országaik belső rendszer-harcaiban,

valamint az eszmei harcokban. Szünet nélkül folytatni fogják a kisantant gazdasági és politikai rendszerének tervszerű kidolgozására irányuló munkát azzal a céllal, hogy a kisantant-államok érdekeit összeegyeztessék a középeurópai és általában az európai béke érdekeivel.

Ófelségét csehszlovákiai útjára a trónörökös, Mihály nagyvajda is elkísérte, akinek szintén bő része volt az ünnepeltetésben.

Román állampolgárok, de nemzetiségünk szerint magyarok vagyunk.

— Dr. Balogh Arthur, Dr. Willer József és Dr. Abrudbányai Ede képviselők egy hetes körutat tettek választókerületükben —

Az őszi munkák csökkenése lehetővé teszi, hogy a falusi nép is foglalkozzék sorsának döntő kérdéseivel. Odorheiu-megye székely népe nagy figyelemmel és szeretettel fogadta magyar képviselőit, akik a múlt hetekben bejárták a megye fontosabb községeit, a beszámolót Odorheiu-n Dr. Balogh Arthur szenátor és Dr. Willer József képviselő tartották.

Dr. Balogh Arthur, mint a kisebbségi kérdés európai hírtudósa, arról beszélt a nagyszámú közönség előtt, hogy Romániában milyen helytelenül értelmezik az állampolgárság és a nemzetiség fogalmát. Az alkotmányban minden állampolgárt románának neveznek, a gya-

koriatban azonban a román kifejezés alatt a nemzetiséget értik s így azoknak, akik nem vallják magukat román nemzetiségűeknek, nem akarják megadni az alkotmányban biztosított jogokat.

A jelenlegi kormány működése ezt a felfogást tükrözteti vissza. A közigazgatásból ki akarják hagyni a magyarokat, az iskolapolitika hasonló elveket szolgál. Így történhetett meg, hogy a helységnevek használatánál a felsőbb hatóságok rendeleteit az alsóbbfokú hatóságok nem hajtották végre. A Magyar Párt nem lehet bizalommal olyan kormány iránt, amely még éleszti a magyar lakosság elleni szellemet. Felem-

lített, hogy az egyik falusi jegyző mostani körútjukon Budapestre küldötte a Magyar Párt képviselőit. Senkinek sincs jogában bennünket Budapestre küldeni — mondotta. Nem vagyunk kereskedelmi utazók és az országok nem szállodai szobák. Annak a felfogásnak, amely a magyarságot idehaza idegennek szeretné tekinteni, végeredményben a többségi népre is kellemetlen hatása lesz. Beszédét azzal fejezte be, hogy egyes lakosságú államokban mindaddig nem lehet szó igazi együttéléstről, amíg a kisebbségek nem kapják meg teljes jogukat.

Dr. Balogh Arthur fejtegetéseit zúgó tapsokkal köszönte meg a hallgatóság. Utánna Dr. Willer József képviselő, a parlamenti csoport főtitkára tartotta meg beszámoló beszédét.

Rendre taglalta azokat a politikai és gazdasági nehézségeket, amelyek a romániai magyarságra ránehezdednek. A magyar kisebbségeknek nem szabad megengednie, hogy erőt legyen rajta a csüggedés, hanem tovább kell harcolnia azokat a jogokért, amelyeket az állam törvényei biztosítanak, — pontosan le a következtetést.

Azok az igazságok, amelyekért küzdünk, elismert alapigazságok. Willer dr. ezután részletes vizsgálat tárgyává tette a kisebbségi helyzetet és rámutatott azokra az okokra, amelyek a helyzet súlyosságát előidéztek. Kétségtelen, hogy a magyar kisebbség ma nehéz gazdasági helyzetben van. A román tanult intellektuális ifjúság túltermelése fokozta azt, hogy a kisebbségeket ki akarják szorítani a hivatalos élet, az intellektuális élet minden területéről. Ennek a törekvésnek megszokott formája a nyelvvizsga, ezután jönnek a sajtótámadások, amelyek megmérgezik a kisebbségek iránti közhangulatot. Nem elég csak a kisebbségeknek követelni az államnyelvtanítását, a kisebbségi területen működő tisztviselőknek is meg kell tanulniok a kisebbségek nyelvét, mivel különben rendkívüli fennakadások állanak elő. Hivatkozott arra, hogy éppen ebből a körülményből következően rengeteg panasz fut be Bucurestibe. Ezek pedig mind olyan dolgok, amelyeken egy kis jóakarattal segíteni lehetne. Elmondotta, hogy a bucarestii vezető hatóságok a cenzurarendeleetet a helységnevek használatára a legnagyobb jóakarattal kiadták és ugyanolyanokban a lappeldányokban, amelyek a rendeletet közölték, az alsóbbfokú hatóságok mégis megváltoztatták a magyar helységneveket. Az ilyen bánásmódnak nagyon rossz lelki hatásai vannak. A magyar kisebbségek azonban erőteljesebben kell ragaszkodniuk a törvényben biztosított jogokhoz és céltudatosan kell követelni azokat megvédelmézőket.

Dr. Willer beszédét szintén nagy ünneplésben helyezte a közönség.

Jodál Gábor elnök bejelentette, hogy dr. Abrudbányai Ede képviselő még nem érkezett vissza vidéki körútjáról és így nem tarthatja meg beszámolóját. Köszönetet mondott a Magyar Párt kiváló parlamenti harcosainak áldozatos munkájukért és a választók teljes bizalmáról biztosította őket.

A gyűlés után társasvacsora volt a Szabó Károly-féle vendéglőben. A vacsorán számos szebbnél-szebb pohárköszöntő hangzott el, újabb bizonyosságát adva annak a ragaszkodásnak és megértő, hálás szeretetnek, amellyel a megye magyarsága parlamenti megbizottai iránt viseltetik.

GYŰLÉST TART AZ ORSZÁGOS MAGYAR PÁRT INTÉZŐ BIZOTTSÁGA. November 14-én az Országos Magyar Párt intéző bizottsága a Párt központi bizottsága irodájában ülést tart. Az ülés tárgyai: Jelentés a Párt működéséről és a parlamenti csoport működéséről. Indítványok.

Hírek

Fontos határidő!

November hónap 15-ike nevezetes dátum a konverziós adóságok fizetése tekintetében. A két évi türelmi idő, amit a mezőgazda adósok a tőketörlesztését illetőleg élveztek, folyó év május 15-én megszűnt és november 15-én már a kamatokon kívül a tőke törlesztése is megkezdődik. Ezért mezőgazda adósoknál a novemberi részlet magasabb az eddigi részleteknél.

A városi adósok részlete változatlan, mert a városi adósok a törvény rendelkezései értelmében eddig is a kamat mellett törlesztést is fizettek. A fizetéskor esedékes részleteket a lapunk előző számában közölt táblázatos összeállítás mutatja.

Falura vezénylik a fiatal orvosokat. A fiatal orvosok nem szívesen telepsznek le falukon, pedig ott nagy szükség volna szolgálatukra. Most az illetékes minisztérium szabályrendeletet dolgozott ki a falusi orvoshiány megszüntetésére. A tervezet szerint azok a fiatal orvosok, akik ezután szerzik meg diplomájukat, kötelesek lesznek egy éven át falun teljesíteni szolgálatot, ezt az évet katonai szolgálatba számítanak be. Így kívánja a miniszter a falvak nagy orvoshiányát mérsékelni.

Űsi ipartársulat ünnepe. Lélekemelő zászlószentelési ünnepség keretében ünnepelte meg fennállásának 321. évét az Asztalos Ipartársulat Târgu-Mureşen. A zászlót, amely Nagy Benő iparművész tervei alapján készült el, Jaross Béla pápai prelátus, apátplébános szentelte fel. Utána Tóthfalussy József református esperes mondott magasszárnyalású imát és beszédet. Bükkösi György díszelnök a Magyar Iparos Egyesület dalárdájának énekszámát után üdvözölte a megjelenteket, majd Gál József elnök az egyesület háromszázhuszonegy évének történetét ismertette. Megemlítette, hogy az egyesületet annak idején Bethlen Gábor fejedelem engedélyével és támogatásával Koncz Mihály és Lakatos István alapították.

Akik a más kárán akarnak boldogulni. Azok a fiatal emberek, akik a legutóbbi postásvizsgákon sikerrel mentek át, különös módon akarnak kinevezéshez jutni. Kérést intéztek a minisztériumhoz, hogy a magyar és más kisebbségi postásokat becsássák el a helyettük őket nevezze ki. Szomorú tünete a mai kenyérharcnak.

Kérelem előfizetőinkhez!

A gazdasági év rövidesen véget ér. A gazdák betakarították terményeiket, gyümölcsöket, szőlők termését leszedték, leszüretelték. A termények eladása befejeződött és a most folyó őszi vásárokon a gyümölcs és egyéb termékek is vevőre találnak. Arra kérjük tehát előfizetőinket, hogy most, amikor bevételeik a legnagyobbak és legállandóbbak, gondoljanak előfizetési hátrálékaik rendezésére. A hátrálékok számára lapunkban utalványokat mellékelünk és kérjük, azok felhasználásával mielőbb sziveskedjenek beküldeni tartozásukat. Ha valaki nem kapna utalványt, kifizetheti tartozását megbízottainknál, vagy pedig rendes postautalványon küldje be.

Sajtó alatt van és november hóban megjelenik

Dr. Veress Endre történetirő

Báthory István király e munkája, a XVI. század regényes, színesen megírt korrajza.

Nagy 8 rétű, közel 400 lapon, egykoru kezdőbetűkkel, csata-rajzokkal és egészoldalas képekkel, köztük a nagy uralkodó színes reprodukcióban bemutatott arcképével. A külföldi levéltári kutatások alapján írt díszes munka Báthory István király életét (halálának 350-ik évfordulója alkalmából) *regényes korrajzban* mutatja be mindig lebilincselően érdekes, színes olyan előadásban, hogy mindkét nembeli ifjuság is lelki épüléssel olvashatja.

A könyv ára *előre jelentkezőknek* füzve csak 120 lej, diszes egészvásznon kötésben 160 lej, mely összeget csak a könyv megjelenésekor, amiről külön értesítés jelenik meg, kell beküldeni. Bolti ára 40 százalékkal magasabb lesz. *Gyűjtők* a *előfizető* után ingyen kapnak egy példányt.

Jelentkezéseket elfogad a

Minerva Müintézet Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Rendelje meg mielőbb ezt a kiválóan erdélyi vonatkozású, rendkívül értékes könyvet!

A mesterkönyvek kiadása érdekében. Szabó Béni, magyar-párti képviselő a napokban rendkívül fontos ügyben fordult beadvánnyal a munkaügyi minisztériumhoz. A beadványban elmondja, hogy azok az iparosok akiknek joguk van arra, hogy mesterkönyvet kapjanak, ezt csak a segédkönyv kiváltása után kérhetik. Igaz, hogy a kapott igazolvány alapján tovább folytathatják munkájukat, de saját nevük alatt nem nyithatnak műhelyeket, noha arra minden joguk megvan, hanem meg kell várniok a bizottságnak azt az ülését, amelyen a már megkapott segédkönyv alapján elismerik mester-jogosultságukat. Szabó Béni képviselő olyan döntést kér a munkaügyi minisztériumtól, hogy azok az iparosok, akik igazolták, hogy legalább három évig a segédkönyvek működtek és így a mesterkönyvre joguk van, azonnal megkezdhessek saját nevük alatt iparuk gyakorlását s a munkakamara az ilyen iparosoknak a mesterkönyv végleges kiállításáig ideiglenes igazolványt adjon.

A jugoszláv kormány enyhíteni akarja a magyarság helyzetét. A békeszerződés intézkedései négyszázezer magyart csatoltak Jugoszláviához. Ezek-

nek a sorsa állandóan rossz volt, de a parancsuralmi rendszer bevezetése után szinte elviselhetetlenné változott. Most Sztojadinovics miniszterelnök mintha javítani akarna a magyarok sorsán. Megígérte, hogy visszaállítja az iskolák eltörölt magyar tagozatait, ezeknek részére magyar tanítóképzőt állítanak föl, a közművelődési egyesületek működését újra megengedte. A miniszterelnök kijelentette, hogy Jugoszlávia már azért is orvosolni kívánja a magyarság sérelmeit, mert jövőben Magyarországgal jó viszonyt akar fentartani.

Kémeket akasztottak fel Magyarországon. Biró János szakaszvezető és Kovács József nem rég leszerelt katona, Csehszlovákia érdekében kémkedtek. A honvédtörvényszék ítélete alapján mindkettőjüket felakasztották.

Olasz ifjak reménysége. Az abessziniai háboru győzelmes vége sok tekintetbe föllevenítette Olaszország életét. Erre vall az a körülmény is, hogy a hivatalos lapokban 22 ezer állásra hirdettek pályázatot. Az állások négyötödére azoknak az ifjaknak lehet reménysége, akik részt vettek az afrikai harcokban.

Ismeri Ön a Togal-t? A Togal-tabletták azonnal ható szer rheumánál, köszvényénél és ülőidegzésébenél (isiász), valamint ideg-és fejfájásnál. E szer rendkívüli szerencsés összetételénél fogva és azon kitünő eredmények alapján, melyet a Togal-lal kiváló orvosok, számos klinika és kórház közel husz év leforgása alatt elértek, általános elismerésre talált. A Togal a beteg anyagokat természetes uton távolítja el a testből és nagy mértékben baktériumölő hatása is. Minden gyógyezertárban kapható.

Uj Cimborá. Benedek Elek gyatékát megható meleg szettel ápolja a mostani szerkesztő Ferenczy László Marcel. A havonként háromszor megjelenő képes gyermeklap valóban az életéről — az életnek írója. Kapocs kíván lenni a gyermek és gyermek, tanító és gyermek, iskola és gyermek között. Élénk lap eddig végzett munkájának érintkezése a gyermekekkel és célkitűzései minden fiú- és lányt megérdemlnek.

A virágmag-akciója a gyermek esztétikai érzékét hathatóan támogatja, gondosságra és gondoskodásra nevel. A szerkesztésben tartott szombat déli találkozó az eleven életközvetlenül adják az író kezébe, a csöppségek életében pedig esemény, hogy élő íróval a közönségben is beszélnek. A gyermekrajzgyűjtés és kiállítás szervezésére egyedül áll ezen a területen. A kezdeményezés a tudatos rendszeres gyűjtéssel komoly munkának lehet alapja s hátha a jövőre Helga Eng dr. „Gyermekrajza” nyomán az erdélyi magyar gyermekrajz is megírható. További életre való terv a gyermekszerepek szánt könyv-

sorozat is. A szerkesztő helyes érzéssel látja meg a hiányokat és iparkodik is azokon segíteni. Ha az elmondottakon kívül látni fogjuk, hogy a népi értékek: dalok, eredeti népi gyermekjátékok, szokások a lapban ott-hont találunk, úgy nem ajánlhatjuk eléggé az Uj Cimborát, mely nemcsak gyermeknek, tanítónak, szülőnek, hanem bármilyen kiművelt főnek is kedves olvasmánya lehet! A lap megrendelhető lapunk útján — de az Uj Cimborá kiadóhivatalában is, Cluj, Str. Baron L. Pop Nr. 5. Minerva Rt.

Változtatni akarnak az év besztásán. A Népszövetség legközelebbi ülészakán szobakerül a naptárak egységesítésének kérdése is. A genfi fórumhoz eddig három javaslat érkezett be ebben az ügyben. Az első javaslat azt indítványozta, hogy az év 13, egyenként 28 napos hónapból álljon. A másik javaslat négy, 3—3 hónapból álló évnegyedre akarja az esztendőt felosztani; a negyedévek mindegyikének első hónapja 31 nappól állna, a másik két hónap pedig 30—30 nappól. Végül a harmadik javaslat az évet megint csak 12

hónapra osztaná és megtartaná az eddigi hét nappól álló hetek rendszerét is, viszont indítványozza, hogy a számfölötti napokat minősítsék ünnepnapoknak s a rájuk eső hónapról nevezzék el őket. Genfi körök szerint, legkevesebb ellenzésre az a javaslat számíthat, amely az évnak 13, egyenként 28 napos hónapra való felosztását kívánja, mert ez legkényelmesebb.

Külföldi vadászok látogatása. Hazarészünk szép hegyvidékeit, erdősegeit egyre több külföldi vadász keresi föl. Közelebről Odorheiu megyében rendeztek nagy medvevadászatot a külföldi vendégek.

Súlyos vádak egy metropolita ellen. Gurie, Chisinau-i gör. keleti metropolitát azzal vádolják, hogy az egyházi vagyont hűtlenül kezelte. A vád szerint a metropolita hatmillió lej kárt okozott az egyháznak. Több Bucaresti-i ujságban a kárt tizenkét millió lejre becsülik. A metropolita ellen eljárást indítottak. — Ügyét a Semmitőszék fogja tárgyalni.

Három borjut öltek meg a farkasok Gelencén (Ghelinta-n). Gelence (Ghelinta) község környékén a farkasok mind jobban elhatalmasodnak. Közelebről Erdélyi János és Erdélyi József gazdáknak három borjújárt tépték szét.

Négy színházi beszámoló. Négy pesti színházi premierről pompás képekkel illusztrált beszámolót közöl a *Déli* új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Remek illusztrált rádióműsorokat, nagyszerű filmrovatot, novellákat, egyfelvonásos színdarabot, érdekesebbnél érdekesebb pletykákat, divatbeszámolókat és több mint száz képet talál az olvasó a kitünő színházi képeklapban.

Senki ne mulassza el

olyan zsebnaptárról gondoskodni, amely tartalmánál fogva egy a hivatalos, mint a mindennapi életben lépten-nyomon forduló kérdésekkel egész éven keresztül, kimerítő tájékoztatást nyújt. Ez a közkeveltségnek örvendő

„Special” zsebnaptár

Terjedelme kb. 200 oldal. Külön blokkal.

Ara: Izléses vászonkötésben — — 40 — leu

Elsőrendű bőrkötésben — — 60 — leu.

Elérhető minden könyvkereskedésben. Kérlek a »Magyar Népe« útján rendelni meg 15 — leu, illetve 10 — leu engedménnyel. Beszéljenek, tehát 25 —, illetve 45 — leuért kapják, az ár előzetes beküldése mellett portómentesen.

Utazás a búzavetőmagtól a mindennapi kenyérig.

— Konopi Kálmán cikksorozata a Magyar Nép olvasói számára. —

Nem könnyű dolog a buzanemesítés!

A nemesítők nemcsak a szaporító parcellák terméséből következtetnek fajtáik értékére. Hanem külön fajtaösszehasonlító kísérleteket is végeznek úgy, hogy minden fajtából nem csak 1—1, de három, vagy 5—6 parcellát vetnek el. Mert ha csak egy-egy parcellánk kerül elvetésre egy fajtából, akkor a termésben mutatkozó különbségek oka más is lehet, mint a fajták különleges jó és rossz tulajdonságai. A föld jobb vagy rosszabb fekvése, nedvesebb vagy szárazabb volta, a trágyázás egyenletlenségei, rovar, egér vagy madárkárok is nagy különbségeket okozhatnak a termés mennyiségében és minőségében. Hogy egész tisztán lássunk, minden fajtát több parcellára kell elvetnünk, sőt ezek közé „tanúnak“ egy már jól ismert fajtából kell olyan ellenőrző parcellákat vetnünk, mondjuk, minden két vagy három kipróbálandó új fajtájú parcella után, amelyik a parcellasorozat minden helyén megmondja nekünk, hogy vele összemérve, van-e az új fajtáknak valami többletérő tulajdonsága, vagy nincsen?

Ugyanezt a kísérletezést kezdik meg a nekik bejelentett új fajtákkal az állam arra rendelt szakintézetek és ha kísérletezésük közben egy-egy új fajta mindenütt, vagy egyes vidékeken jó eredményeket ad, azokat a fajtákat bevezetik az állami növényfajtatörzskönyvbe és megadják nemesítőjüknek a jogot, hogy fajtájukat „eredeti nemesített vetőmag“ elnevezéssel hozzassák forgalomba. Ilyen elnevezésű magot csak a fajta nemesítőjének szabad hirdetnie és eladnia, még pedig úgy a saját nemesítő gazdasága terméséből, mint a vele szerződéses viszonyban álló szaporító gazdaságok terméséből, aminek fajtisztaságáért éppen úgy felel, mint a saját gazdasága terméséért. Hogy ezt megtehesse, természetesen állandó felügyelete és vezetése alatt kell tartania és időnként új anyamag-

gal ellátnia azokat a szaporító gazdaságokat. Azok, akik a nemesített növényfajtákat anélkül termelik, hogy a nemesítővel a megvásárlás után tovább is összeköttetésben állának, szintén használhatják ugyan a „nemesített“ jelzöt, de hozzá kell tenniük, hogy „utántermelt nemesített vetőmag“, amivel azt fejezik ki, hogy a fajtaazonosságért ebben az esetben már csak ők felelősek.

Már ebből az ismertetett buzanemesítő eljárásból is kitűnik, hogy milyen sok jó és rossz tulajdonságra kell a nemesítőnek tenyésztőrzsei elbírálása közben figyelemmel lennie. És vajmi kevés reménye van arra, hogy akármilyen sok anyatövet választott is ki a meginduláskor, azok között olyant találjon, amelyiknek szaporulata egyesíteni fogja magában hiány nélkül az összes kívánatos tulajdonságokat anélkül, hogy a hibák és gyöngeségek közül egy se legyen meg benne. Nemde, nevetséges tuzás volna azt követelni a szülőktől és az iskoláktól, hogy csupa olyan embert neveljenek, akik mélyen vallásosak, kitűnő testi munkások, a tudomány minden ágában tökéletesen járatosak, minden mesterséghez értsenek, akik jól érzik magukat az északi sarkon és az egyenlítő vidéken egyaránt, megélnék kenyéren és vizen, jó szolgák és ha kell, kitűnő uralkodók is tudnak lenni?

Ugyanilyen tuzás volna egy nemesített növényfajtától azt várni, hogy minden körülmények között egyformán jól beváljék. Hogy hideg és meleg vidéken, nedves és száraz éghajlat alatt, homokon és televényföldben, korai és elkésztett vetés után, sekély és mély szántásban egyformán sokat és jót teremjen.

Látom, hogy itt M. falván már nem elég-szenek meg a gazdák egyfajta lóval és egyfajta disznóval. Tartanak a nehéz munkákhoz hidegvérű lovakat és a könnyebbekhez kisebb és mozgékonyabb testűeket. A legelőre mangalica sertést küldenek. Az angol

fajtát tartják azért, hogy a tejtermékek maradványait felhasználják.

Ugyanígy néha egy gazdaságban nem érhetik be egy növényfajtaival. Például későbbben érő tengerifajtát termelnek, mert az nagyobb termést hoz. De mellette korait is, mert annak jobb a lisztje és mert utána korábban lehet a földet buza alá megszántani. Szüksége lehet egy gazdaságnak két buza-fajtára is, amelyek közül az egyik erősszalmájú, talaj és trágyaerő tekintetében nagyigényű. Ezt veti például bükköny és lóhere után. A másik kisebb igényű, de gyengébb szalmájú, jól bírja a későbbi vetést is. Ezt veti a tengeri és répa után.

A növénynemesítőknek tehát az a feladatuk, hogy minden vidék és minden gazdálkodási rendszer számára tenyészessenek ki különböző, oda legalkalmasabb növényfajtaikat.

Ezt a célt a buzanemesítők legtöbbször már az előbb ismertetett nemesítő módszerrel, az úgynevezett egyedkiválasztással is megközelítik. De amikor már vannak ilyen tisztán kitenyésztett buza-fajták, ez nem azt jelenti, hogy azontúl már csak az lesz a dolguk, hogy azokat a fajtaikat nyugodtan tovább termeljék úgy, ahogy a többi gazdák az apáiktól örökölt régi fajtaikat termelték addig, amíg valami természeti csapás arra nem kényszerítette őket, hogy máshonnan szerezzenek be újfajta vetőmagot.

A kitenyésztett fajtaikat tisztán és fajazonosan fennartani nem egészen egyszerű dolog. Nem elég hozzá az, hogy a vetéskor, aratás, cséplés, magtári kezelés közben ügyeljünk arra, hogy ne kerüljön a búzáink közé másfajta mag.

Említettem, hogy a buza önmegtermékenyítő növény és hogy az idegen beporzás következtében bekövetkező elkoresosulás ritka jelenség. De ez nem azt jelenti, hogy a tisztán kitenyésztett fajta az idők végezetéig megőrzi összes jó tulajdonságait és nem vesznek fel sohasem rosszakat.

Az idők folyamán minden fajtában jelennek meg olyan egyes növények, amelyek a többiekhez képest többé-kevésbé elütnek. Az egyik fajta hajlamosabb arra, hogy benne ilyen eltérések előforduljanak, a másik jobban őrzi meg eredeti tulajdonságait. De olyan, amelyik teljesen mentes minden ilyen változástól, talán nincsen is. Ezek az új eltérő tulaj-

donságu növények legtöbbször kevesebbet érnek, mint az a fajta, amelyből lettek. Mert a természet céljai: nem ugyanazok, mint a mieink. A nemesítő megtudja mondani, hogy neki sok és jó lisztet adó buza-fajtára van szüksége. De ki tudná azt megmondani, hogy mire van szüksége a buzanövény tenyésztésének és átalakulásait intéző őserőnek?

A nemesített növényfajtaiban rövidebb vagy hosszabb idő múlva megjelenő újformájú egyes növényeknek kiválasztását úgy látják, hogy szokatlan természeti hatások: kivételesen nagy hidegek, szárazságok, hőségek elősegítik.

Lehetnek az új alakok között olyanok is, amelyek jobbak, mint az a fajta, amelyikből kiváltak. A nemesítő azzal is fejlesztheti tovább a fajtaikat, ha sikerül az ilyen kiválóbb új növényeket felfedeznie és tovább szaporítani.

A fajtákból kivált kevesebbértékű növények elszaporodásának a lehetősége azonban olyan baj, amelyik ellen a nemesítőnek védekeznie kell. Ennek a módja elég egyszerű. Ismét ott kell kezdenie a dolgot, ahol kezdte, amikor régifajta buza tábláján az első anyatóveket gyökerestül kihuzgálta. Ezeknek a töveknek és szaporulataiknak birálata közben csak arra kell ügyelnie, hogy minden olyan növény és parcella kiselejteződjék, amelyik nem tökéletesen azonos az eredeti fajtaival. Ezt az új kitenyésztést a fajtákkal minden 2-3-4 évben meg kell ismételni. Ritkábban, vagy sűrűbben a szerint, amint az illető fajta az elkoresosodásra többé vagy kevésbé hajlamos.

De még így sem valószínű az, hogy az

ezzel a módszerrel kitenyésztett fajták olyan tökéletesen alkalmasak legyenek egyes vidékek vagy egyes gazdálkodási rendszerek számára, hogy ne lehetne őket tovább javítani. Mert például az egyik buzafajta elég bőtermő, eléggé ellenálló a fekete rozsdának, minősége is jó, de a szalmája nem elég erős és a barna rozsdának nem áll ellen tökéletesen. Ezek nem nagy bajok, ha azt a fajtát soványabb talajon termelik és szárazabb vidéken. De vetik azt a gazdák néha jobb földekre is és az évek sem egyformák, megindulhat némelykor egy olyan buja fejlődés, amikor az erősebb szalma és a levélrozsdá ellenállóképesség előnyös volna. Egy másik fajtának viszont erősebb a szalmája, a barna rozsdának is jobban ellenáll, de nagyobb igényű és soványabb földeken nagyon lecsökken a termése.

A nemesítő megpróbálkozhatik ilyenkor ennek a két fajtának mesterséges keresztezésével. Mielőtt a buza kivirágzik, kicsipi a virágokból a porzókat és a kalászokat pergamentzacskókba köti, hogy idegen por ne érhesse. Egy-két nap múlva port gyűjt a másik fajtának virágaiból és azzal termékenyíti meg az előkészített (kiherélt) kalászok virágocskáit. Az ebből lett magok szaporulata még nem lesz állandó és egyöntetű, mint ahogy két szülő gyermekei sem szoktak egyformák lenni. De a buzának, mint önmegtermékenyítő növénynek, meg van az a tulajdonsága, hogy ha az ilyen keresztezés után lett magokat 5—6—7 évig válogatás nélkül tovább szaporítjuk, akkor ezalatt egyre

több lesz benne az olyan növény, amelyiknek az utódjai hozzá teljesen hasonlóak lesznek. Tehát a nemesítőnek csak az a dolga, hogy tovább szaporítsa néhány évig a keresztezésekből származó anyagot és akkor induljon meg az anyatókiválasztással. A további munka csak annyiban különbözik az előbb ismertetett egyedkiválasztás módszerétől, hogy nagyobb gondot kell fordítani annak a megfigyelésére, hogy nincsenek-e a tenyésztörzsekben ugynevezett „visszaütések”? Ahol ilyenek előfordulnak, azokat a parcellákat ki kell selejtezni.

A keresztezéssel létrehozott új fajták kialakításához e szerint jóval több idő kell. Nem csak 6—7 év, mint az előbbi módszer mellett, hanem 10—12 év is. Ennyi idő múlva számíthatunk csak arra, (a keresztezés végrehajtásától számítva) hogy száz mázsa körüli mennyiségű vetőmagunk legyen az új fajtából.

Amikor a mondókámmal eddig jutottam, valaki a hallgatóság közül egy nagyot sóhajtott.

Megsajnáltam szegényt és elhatároztam, hogy most már gyorsabb egymásutánban fogom elmondani, ami hátra van. Bocsánatot kértem hallgatóimtól, hogy ilyen részletesen beszéltem arról, amire nekik tulajdonképpen nincsen is szükségük. Mert hiszen nem növénynemesítőket akarok belőlük nevelni, hanem éppen csak azt akartam, hogy némi fogalmaik legyenek arról, hogy mi a növénynemesítés, meg hogy milyenek azok a munkák, amiket a nemesítők végeznek.

Csak annak higyjünk...

Mikszáth Kálmán tollára kívánczok az alábbi jelenet, melyet egy hűséges olvasónk küldött be nekünk gazdatársaink okulására.

Egy hetivásár alkalmával, még a múlt év szeptemberében történt, hogy egy kisebb vidéki város vegyeskereskedésébe egy idősebb gazda benyitott és a szavakkal fordult a kereskedőhöz „sokat olvastam uram a Magyar Népből, hogy a Porzol jobb, mint a kékkő, mert a buza nem lesz üszkös, ritka és a pácolás kényelmes. Adjon hát az úr 1 kg. valódi Porzolt, ami 5 mázsa vetőmaghoz elegendő.”

Fordul egyet a kereskedő s felnyúl háta megett a polcra, levesz valamilyen csomagot és a szavak kíséretében nyújtja át az öreg gazdának: „Fogja öregem, itt a Porzol, amit kért” és avval mondott egy összeget és máris a másik gazdához fordult, aki kaskakövet kért.

Öreg gazdánk emelgeti, fordítja a skatulyát jobbról-balra, olvassa rajta a felirást és csóválja a fejét, majd nekidurálja magát és eképp szól a boltoshoz: „Már megkövotem a téns urat, de ez nem valódi Porzol, mert erre a skatulyára más egyéb van ráfirkálva. Ha még nem sérteném, ez bizony csak utánzat.” Egyéb sem kellett a kereske-

dőnek, ráförmed az öreg gazdára imigyen: „Hogy mer maga kételkedni az én szavamban, ha én egyszer azt mondom, hogy ez Porzol. Ha más egyéb van ráírva azért csak Porzol az, csak újfajta Porzol, ami jobb mint a régi.”

Ugyilátszik a mi öreg gazdánk a nagy hangu, de annál hamisabb lelkű boltostól megijedhetett, mert csendesen a pénztárhoz ment és fizetett, magával vivén az „újfajta Porzolt.”

Szemtanunk, aki az öreg gazdának távoli ismerőse, esztendő múltával megkérdezte az öregtől, hogy milyen eredménye volt az újfajta Porzol-lal, mire a mi öreg gazdánk a következő tanul-

árgos választ adta:

„Figyeljen ide uram, az a por-pácoló szer, amit a nagyhangu csalafinta boltosnál vettem értéktelen hamisítvány volt, mert az avval pácolt buzának több mint a fele üszkös volt és azzal rosszabb eredményt értem el, mint a kékkövel. De amint a boltból kijöttem egy másik üzletben egy kis tasak valódi Porzolt vettem és azzal 1 mázsa vetőmagot alaposan megpácoltam, azt külön földbe vetettem és a termésem olyan volt, hogy az egész falu csodájára járt. Ezért higgyen az ember mindig csak a saját édes szemének és ne a mások cifra beszédjének“, fejezte be elbeszélését öreg gazdatársunk.

Ehhez a tanulságos történet ez mi csak azt fűzzük hozzá előfizetőink okulására, hogy a valódi Porzol doboza barna, címkeje sárgaszegélyű, lilászörös, közepén sárga körön áthaladó buzakalással, melyen keresztül van írva „PORZOL“ és alatta lentebb „Chinoin“. A dobozon plomba van, melynek egyik oldalán Chinoin felírás, másik oldalán pedig egy csillag látható. A 20 dekás tasak színe fehér, de a ráragasztott címke fentiekkel megegyező. Magának a Porzolnak a színe téglavörös. Más tétlát senki el ne fogadjon.

A csemegeszőlő sem fizet. Az idei őszi megint kedvetlen tanulsággal járt a szőlőtermelő gazdákra nézve. A regáti szőlő anynyira elárasztotta a piacot, hogy a helyi termésnek alig volt kélendősége. Gazdasági szerveink feladata, hogy a szőlőértékesítést a helyi termelők számára is biztosítsák.

Be kell jelenteni a mustot. A mustot az óbor készlettel együtt a szürettől számított 15 nap alatt be kell jelenteni. A bejelentés 3 példányban történik. A bejelentések december 1-ig tartanak. A nyilatkozat a következőket kell tartalmazza: 1. A birtokban vagy bérletben levő szőlő területét. 2. A mut évről megma-

radt bormennyiségét. A bejelentésnél 10 százalék több vagy kevesebb tévedés meg van engedve.

Mennyit kap a termelő a dohányért? A monopol-pénztár a dohányossal beültethető terület nagyságát 1937. évre 20.000 hektárban állapította meg. Egyidejűleg megállapította az 1937. évi dohánybeváltási árakat is. Az első osztályu dohányt 40—140 lejért, a másodosztályu dohányt 20—45 lejért és a harmadosztályu dohányt 12—24 lejért fogja átvenni. A természetdó dohányfajtára vonatkozó szerződést be nem tartó termelőknek 50 százalékkal alacsonyabb árakat fog fizetni a monopol-pénztár.

Hol a kincs...

Messze földön híres már,
A SPECIÁL zsebnaptár.
Kedveli azt kicsi s nagy,
Olyan mint egy éles agy.
Hiba benne soha sincs,
Mert tartalma csupa kincs!

Kétezeröttszáz lej az új kiviteli jutalom.

A kormány megállapította november hóra a buza után esedékes kiviteli jutalom összegét. A külföldre szállító kereskedők minden külföldre szállított száz mázsa buza után, ha az legalább 77 kilós hektóliter súlyu, 2500 lej kiviteli jutalmat kapnak az államtól.

Drágul a bor.

A szüretetek mindenütt lefolytak és megállapíthattuk, hogy a termés sokkal gyengébb, mint a tavalyi. Ennek következtében a bor ára drágul.

Piaci árak a Banat-ban.

Buza 440—450, kukorica 280, zab 350, tökmag 500—600, fészépeszuly 450 lej mázsánként,

Mindig jobb volt haladni,
mint egy helyben maradni.
Halad az, ki porzozozik
s szép termést arat,
maradi a kékkövező,
kinél üszög s pénzkár marad.

Minden utánzatot utasítsunk vissza, csak valódi PORZOL-t használjunk. Követeljük minden vas, fűszer s mezőgazdasági szaküzletben, hogy eredeti PORZOL-t adjanak.

Mulafülső

NOVEMBER.

Tavasza nyár s az ősz is már letűnt...

Kopár a tarló... A természet elalél...

Jön az enyészet és dermedt kezével,

Halálkaszával im megérkezik a tél.

Hova jutottál zöld, buja tavasz, te

Virágfakasztó, nagy varázserő?

Hol vagy aranyló nyár, sugárözönnel

Magot s gyümölcsöket csodásan érlelő?

A táj sápadt, mint a betegnek arca,

S mint a kóros tüdő, zihál, hörög a szél...

Az ágról elszakadt, fakult levélnek

Az utja szomorú, ahogy most szárnyra kél.

Varjak kárörvendő szavának hangja

Végigzúg a ködön rúttól, lelketlenül...

A természet vénült szívének fáj ez.

...Dérharmatot zokog, halálba szenderül...

Tépett gyászfátyolok zászlói lengenek

A haldokló vidék, e bús tetem felett...

Ködök foszlányai, rongyok takarják

A dísztől megfosztott csendes hegy s

völgyeket...

Éltem fájáról a lehult remények

Avarján is lengnek sötét gyászfátyolok...

És varjúkárogás lelketlen hangja

Kiséri utamat... Mert én is indulok...

Zugó szél felkavar sok sűrű felhőt...

S fáradt szemmel míg a borus menyiboltot

kémlelem,

Csak arra kérem az Életadójt:

Egy búcsúnapsugárt juttasson még nekem!

TELEKY DEZSŐ.

Mire tanít a len sorsa?

Java virágában volt a len. A nap rásütött, az esőfelhők meglocsolták, megöntözték, ami éppúgy javára van a lennek, mint a kis gyerekeknek, ha megfürdetik őket, fürdő után pedig megcsókolja az édesanyjuk. Csak még szebbek lesznek utána és szebb lett a len is.

— Azt mondják, sokat ígérek, — gondolta a len — olyan magasra megnőttem, hogy ritkítja párját és szép darab lenvászonn lesz belőlem. De boldog is vagyok! Nincs talán a világon boldogabb teremtés, mint én! Jó sorom van és még magasabbra is fölviszi az Isten a

dolgom. Milyen jól esik a napsütés! Hogy felfrissít, megelevenít az eső! Végtelenül boldog vagyok! Nincs nálam boldogabb teremtés széles a világon!

Egyszer aztán emberek jöttek, megfogták az üstökénél fogva és gyökerestül kirántották. Oh de fájt! Aztán vízbe fektették, mintha pécenyévé akarták volna sütni. Irtózatos volt.

— Nem lehet mindig jó sorunk! Egyszer hopp, másszor kopp! — vigasztalgatta magát a len. — Sok viszontagságon, megpróbáltatáson kell keresztülmenni, akkor aztán megismerjük a világot.

De még rosszabbra is fordult a sora. A lent kitepték, megáztatták, megszáritották, megtilolták. Aztán rokkára került: surr! surr! serdült-fordult, berregett a fonó-kerék. Már gondolkozni sem tudott ebben az örökös zajban.

— Nagyon boldog voltam! — gondolta tenger szenvedése alatt. — Örülünk, ha legalább fiatalágunkban részünk lehetett mindenben, ami jó.

Még akkor is ezt mondta, mikor a szövőszékre került. Ott aztán gyönyörű darab lenvászonn lett belőle. Minden szál len, még a legkisebb is belekerült abba a nagy vászonba.

— Ilyen boldogság! Sohse hittem volna! Lám, a szerencse mégis csak hű marad hozzám! Nagyszerű! Ha meg is szenvedtem, de lett is belőlem valami! Én vagyok a legboldogabb teremtés a földön! Erős vagyok és mégis puha is, patyolatfehér, hosszú, de hosszú! De más ez, mint mikor még csak picinyke növény voltam, külön sor ez annál, még akkor is, ha csupa merő virág voltam.

Aztán bekerült a len a lakásba, aztán meg olló alá. Hogy vágják, szabták, szabdalták, hasogatták, varrótüvel össze-visszaszurdalták! Mert bizony azt tették vele! S bizony nem volt valami nagy gyönyörűség! Hanem tizenkét darab fehérenemű készült a vászonnól!

— Ej, ej, no lássa meg az ember, még csak most lett belőlem igazán valami. Ez volt az én rendeltetésem. Erre szántak hát engem. Nagyszerű! Most hasznára válok a világnak és így van az rendjén! Ez az igazi boldogság. Tizenketten kerültünk ki ugyan az egyből, de mindnyájan egyformák vagyunk, együtt vagyunk egy tucat. Ilyen páratlan boldogság!

Teltek, multak az évek és a fehéreneműek nem győzték, nem tartottak tovább.

— Egyszer csak mindennek csak vége szakad! — mondta minden darab a tucatban. Szívesen, édesörömet tartottam volna még tovább is, de nem szabad senkitől se lehetetlenséget kívánni.

Es rongyokra, foszlányokra szétszaggatták őket és azt hitték, hogy most már igazán mindennek vége. Szétdarabolták, agyonpréselték, széjjelfőzték őket. Maguk se tudták, mit művelnek velük és a végén a gyárban szép, finom papiros lett belőlük!

— No, de ilyen meglepetés! — szólt a papir. — Most még finomabb vagyok, mint valaha voltam és még írnak is majd rám! Mi mindent nem írhatnak még rám. Ilyen boldogság!

Es szebbnél szebb történeteket írtak rá és az emberek lesték, hallgatták, ami a papíron volt, igaz, jó volt rajta, az emberek okosabbak, jobbak lettek tőle, valóságos áldás áradt a papírról.

— Ilyen boldogságról álmodni se merem volna akkor, amikor kék, kis mezei virág voltam! Hogy is gondolhattam volna, hogy valaha ennyire felviszi az Isten a dolgom, hogy örömet, tudást terjesztek az emberek között. Magam se tudom felfogni. Pedig ez maga a tiszta valóság. A jó Isten a tanum, nekem igazán a legkisebb részem van benne, hogy ily sokra vittem. Megtettem becsülettel, ami telt tőlem, de az nem sok. És mégis a jó Isten valósággal elhalmoz a sok örömmel, boldogsággal. Valahányszor azt hiszem: itt a vége! épp akkor emelkedem mindig még magasabbra. Most biztosan bejárom az egész világot, hogy mindenki elolvashasson. Bizonyosra veszem. Valaha szép virágokat termettem, most mint papiros szép virágok hegyezett a legnemesebb gondolatokat hirdetem. De boldog is vagyok.

Hanem a papírt nem utazni küldték, hanem a könyvnyomtatóhoz. A nyomdában nyomtatták sok száz könyvbe bekötötték, mert akkor sokkal többen olvashatják, győzködhetnek, okulhatnak belőle, mintha csak az az egyetlen papir járta volna meg a világot, amelyre tollal írtak; elnyűtték volna és már a fele uton.

Ennél okosabbat csakugyan gondolni se lehet! — gondolta a teleírott papir. — Ez ne-

kem soh'se jutott volna az eszembe. Én meg csak békességben, csendbe-rendbe otthon maradok, nagy tisztesség, becsület éri a fejem, mint az öreg nagyapót. Enrám írtak, rámkerültek a szavak a tollból. Én itt maradok, a könyvek meg járják a világot. De boldog vagyok. Nem cserélnék a világon senki fiával!

Azzal a sok papírt csomóba kötötték és betették a könyvszekrénybe.

— Jól esik és szép is, pihenni a nagy munka után! — gondolta a papir. — Az embernek magába kell mélyednie, meg kell önmagát ismernie. Az az igazi tudomány. Mi következhetik még? Valami újabb haladás.

Egyszer aztán minden ócska papírt bedobtak a kályhába. A gyerekek körülállták a kályhát, ők is látni akarták, hogy ég el, látni akarták, hogy ugrálnak fel a piros szikrák és hogy alusznak ki nagy hirtelen, mint mikor a gyerekek egymás után kiszaladnak az iskolából és utolsónak lép ki a tanító. Az ember néha azt hinné, már rég elment, egyszerre csak hirtelen kilép, mikor már senki se számít rá.

Az egész papírnyaláb égett a tűzben. A láng olyan magasra felcsapott, amilyen magasra a len sohase tudta volna emelni kék kis virágait és a tűz úgy villogott, ahogy nem csillogott a fehér vászon se soha. Minden szó, minden gondolat egyszerre elenyészett a tűzben.

— Fölszálllok egyenesen a napba! — hangzott egy hang a tűzből és mintha ez a hang vele sikoltotta volna és a láng kicsapott a kéményen. És emberi szemnek láthatatlanul a lángnál is finomabb, picinyke lények libegtek a levegőben, annyian, mint a lenvirágok voltak.

A dolgok változnak, átalakulnak, mint a len, de a létezésnek soha sincs vége!

(Andersen után.)

Apróságok - Adománok

Van-e ismertetőjele a tehetséges embereknek?

Egy angol tudós érdekes munkába fogott. Összehasonlította az emberiség történetében szereplő nagy emberek termetét és abból következtetést vont arra, hogy az emberiség nagyjai milyen növésűek voltak? Az angol tudós megállapította, hogy a nagyon magas termetű és a nagyon kicsi termetű embereknek nem volt nagy eszük. Az igazi világhírességek, tudósok, hadvezérek, zenészek, írók, uralkodók mind középtermetű emberek voltak. Az angol tudós ebből azt a megállapítást szűrte le, hogy az igazi tehetségeket általában a középtermetű emberek között kell keresni.

Vatta üvegből.

Megolvasztott üveg-anyagból sikerült vattaszerű anyagot gyártani. Az újfajta vattának az építkezésnél jut nagy szerepe. A mai építkezéseknél ugyanis arra törekcsenek, hogy aránylag kevés anyag felhasználásával és olcsón szigeteljék a házakat a hideg és meleg ellen. Ezért alkalmaznak ujabban üreges téglákat, mert az üregekben levő levegő kitűnő hőszigetelő. Ugyancsak ezt a célt szolgálják az építkezéseknél falburkolatul használt parafalemezek is. Az üvegvattából centiméter vastagságúra préselt lemezek a legkitűnőbb hőszigetelő anyagot szolgáltatják. Az egy centiméter vastag üvegvatta lemezszigetelő képessége egyenlő egy téglaszigetelő képességével. Az új anyagra a jövő építkezéseinél nagy szerep vár.

Madarak védekezése a tetvek ellen.

Érdekes dolgot állapítottak meg a szarkáról, seregélyről és néhány más madárról. A megfigyelések szerint ezek hangyákat raknak a szárnytollaik közé. A tudósok véleménye szerint a hangyákból kiváló hangyasav elűzi a tetveket.

Paradicsom-termelés villamos árammal.

Egy amerikai kertészetben érdekes kísérletet végeztek a villamos termeléssel. Jól magtrágyázott földbe paradicsomot ültettek és a földbe villamos áramot vezettek. A villamos árammal fűtött földben a paradicsom egy év alatt többször hozott nagyobb termést. A termések óriási nagyok, szép piros színűek és rendkívül édesek voltak. Így

Román Állami Osztálysorsjáték.

Az új sorsolási tervvel

**77.917 nyereményt sorsol ki:
Lei 289,132.196 értékben.**

Tehát több mint fele nyerő szám.

I-ső osztály húzása

1936 november 15-én

Egy dupla sorsjeggyel

12,000.000 Leit nyerhet.

Az új sorsjegyek árusítása megkezdődött. Felvilágosítások a Colecturáknál.

és a termelési mód minden tekintetben jónak bizonyult volna, ha a jövedelem mérlege is megfelelően alakult volna. A villamos áram azonban még a legkedvezőbb körülmények között is annyira drága, hogy nem érdemes a paradicsomot villamos kármal fűtött földben nevelni.

Emberölő család.

Ázsia déli részében azt tartják, hogy a nagy hegyeket csalán alakba öltözött szellemek védik. A néphit azon alapszik, hogy Ázsia déli részében, különösen Indiában és délázsiai vidékeken olyan csalánfajták élnek, amelyeknek csipése az embert megölheti. A csalánnak kézzel való megérintése után az egész kar annyira megbetegszik, hogy sok esetben le kell vágni. Ugyanez a helyzet, ha valakit lábán csip meg a csalán. Ha a csipés valakinek egész testét érte, merevgörcs lép fel és borzalmas kínok után benuulásban hal meg a beteg.

Bölcs felelet.

Kleopátra királynő egyik papjához a következő kérdést intézte:

— Hogyan támadnak fel a haldoklók, meztelen állapotban, vagy pedig ruhában?

A pap a következőt felelte:

— A buzaszemet meztelenül vetjük a földre és mikor feltámad, gyönyörű ruházata van.

Kis különbség.

— Feleséged várod? — kérdi a házasi állomáson egy ur.

— Nem várom — mondja a másik szomorúan — de jöni!

Tanácsadó.

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. — Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. — Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

F. L. Panaszkodik, hogy keze, tekintettel arra, hogy gyakran jár ki vizes kézzel, megrepesztett és nagyon durva lett. Tanácsot kér arra nézve, hogy hogyan lehetne egyszerű módon kezét rendbehozni. Ajánlatos esténként lefekvés előtt a kezét szappannal és meleg vízzel alaposan megmosni s a vizes kezét kávéskanálnyi glicerinnel alaposan bedörzsölni s a forró kályha mellett megszáritani. Ha a glicerinnel néhány csepp alkoholt és citromlevet teszünk, a hatás még eredményesebb lesz.

T. K. Igaza van abban, hogy ha a konyhában hagymával jár és utána belép a szobába, kellemetlen hagymaszagot áraszt maga körül. Ezen igen könnyen lehet segíteni, ha vizes kézzel fog neki a hagymaapritásnak. Ha utána rögtön meg is mossa a kezét, nyoma sem érzik a hagyma szagának, míg ha ezt nem teszi meg, órákhoz tart, amíg a hagymaszag kezéről elmulik.

M. Zs. A legegyszerűbb módon úgy tisztíthatja meg tükör-

fényesre ablakát, ha kettévágott nyers krumplival jól bedörzsöli az ablakot, utána pedig közönséges újságpapírral átdörzsöli. Ez a módszer jobb is, de egyszerűbb is a vízzel való mosásnál, azonkívül a törlőruhát is megtakaríthatja.

Turnu-i vívdzók. A vita olyan tárgy körül forog, amire nagyon nehéz feleletet adni. Igyekezünk, az összes rendelkezésünkre álló adatokat összeszedve, megfelelni az Önök kérdésére. Sajnos, mindenben pontos választ nem tudunk adni. Az osztrák-magyar hadsereg 42-es ágyuja tarack volt. A tarack cső-hosszúsága a mozsár- és táboriágyu között áll. Nem tudjuk azonban pontosan megmondani, hogy a 42-es tarack csőve milyen hosszú volt. A 42-es legnagyobb lőtávola 12 kilométer volt. Erre a távolságra a lövedék 74 másodperc alatt repült el. A németeknek is volt 42-es ágyujuk, de ennek közelebbi adatait nem ismerjük. A németek a háború alatt valóban lőttek 120 kilométer távolságra. Az akkori hírek szerint 24 centiméter kaliberű táboriágyu volt a németek messzehordó ágyuja. A háborúban a legáltalánosabban használt és messzehordó ágyu, az 1915-ös mintájú 10.4 centiméteres táboriágyu volt. Ezzel tizenkét kilométernél hosszabb távolságra is lehetett löni. Ennek az ágyúnak a lövedéke sokkal gyorsabban repült, mint a negyvenkettesé. Tizenkét kilométer távolságra 40 másodperc alatt jutott el.

Z. I. A gyöngytyukok nemének megállapítása elég nehéz. Pedig szükséges a megkülönböztetést megtenni, mivel a kakasokat részben ki kell selejtezni. A kakasok tarajsisakja nagyobb és hátrafelé hajló. A tyuknál a tarajsisak nem annyira ívelt és letompított. Az állébenyek a ka-

EGY REKORD!

6 milliómos 5 hónap alatt!

Vásárolják sorsjegyeiket bizalommal a
COLECTURA OFICIALA-nál Cluj, Str. Regina Maria No. 46.

A szerkesztésért felel

GYALLAY DOMOKOS

Küzdelem a féli nyomor ellen.

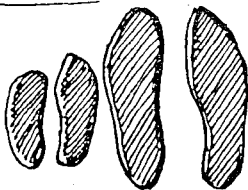
A tél küszöbén minden művelt országban megindul a küzdelem a nyomor ellen. Magyarországon a segítő mozgalmak élén Horthy Miklós kormányzó felesége áll. A kormányzóné szívéhez szóló felhívást intézett a társadalom jómódu rétegéhez, hogy a szegények, munkanélküliek és szerencsétlen elesettek segélyezésére áldozatát az idén is hozza meg. A kormányzó családot nagyon becsülik és szeretik Magyarországon s ebben nagy része van annak a fáradhatatlan jótékonytársaságnak is, amelyet a kormányzóné népe érdekében gyakorol.

Tanuld meg!

Régi posztókalap, mint lábmelegítő.

A régi posztókalapot kitűnően fel lehet használni cipő és csizma bélésnek. Ki kell vágni a kalapból két talpbélés formájú darabot és a ci-

pőbe kell helyezni. Az ilyen módon kibélelt cipő és csizma nagyon meleg, nem fázik meg abban az ember lába.

Hogyan tartjuk el a hagymát, hogy ne csirázzék?

Sok bosszúságot okoz a gazdasszonynak, hogy az eltett hagyma kicsirázik s ezzel értéktelenné és felhasználásra alkalmatlanná válik. — Ezért a hagyma csirázását meg kell akadályozni. Legbiztosabb mód a hagyma csirázásának megakadályozására, hogy sötét, hűvös és száraz helyen tartjuk. Ezért tehát a hagyma tartására legjobban megfelel a teljesen elsötétíthető, fagymentes kamara. A pincében a levegő nedves, a padláson pedig világosság van és ezért nem lehet ezeken a helyeken jól eltartani a hagymát.

Milyen fában rozsdásodik leg hamarabb a szeg?

Műszaki vizsgálatok után megállapították, hogy a rozsdásodást nem minden fa segíti elő egyformán. Így például megállapították, hogy a bükkfába vert szegek rozsdásodnak meg leg hamarabb. A vizsgálatok szerint ugyanis a bükkfában a levegő nedvességének hatására szerves savak képződnek, amelyek a vaszég anyagát megtámadják. A tudományos megállapításnak sok esetben lehet hasznát venni.

„Magyar Nép“-et terjeszteni magyar kötelesség!

Aki néked rosszat akar,
Annak szíve mérget takar.
A Magyar Nép csak jót akar:
Hüen nyulik feléd a kar.

Hunyadi János mint hadvezér.

Midőn Hunyadi Jánostól egyik tisztje azt kérdezte: „sokan vannak-e a törökök, akik ellen sikra kell szállniok?” ezt felelte:

— Ilyet nem kérdezhet az, aki nem fél az árnyékától. Más tiszt is volt nálam, de az nem azt kérdezte, hogy sok-e az ellenség, hanem azt, hol van az ellenség?

Midőn némelyek azt javasolták Hunyadinak, hogy meg ne ütközzék a törökkel, mert számuk igen nagy, így felelt:

— Sokkal kell annak harcolni, ki sokat akar meggyőzni.

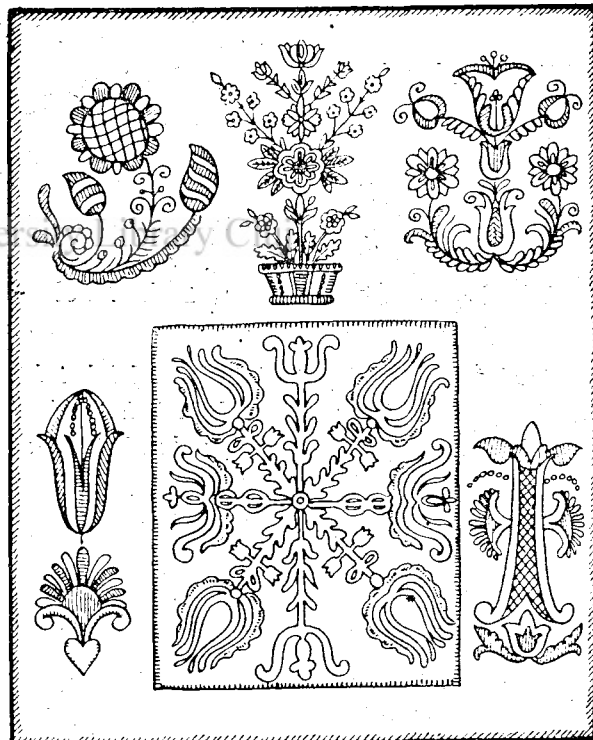
Végül azt kérdezték tőle: mennyire megy vitézeinek száma?

— Annyira bizonyosan, — felelte Hunyadi, — amennyi az ellenség megverésére elegendő, ha még annyian volnának is.

- Sétálni megy?
- Nem! Sétálni megyek.
- De kár... azt hittem, hogy sétálni megy.

A magyar díszítés alapformái.

Mai számunkban néhány különleges és szokatlan csoportosítású díszítést közlünk kályhacsempék-, kancsók-, és tányérokra. A színsmázás díszítéseknél talán a legközvetlenebb és legváltozatosabb a díszítés, mivel gyorsan kell dolgoznia a mesternek és a megszokott és használatos formákhoz igen gyakran használ különleges a szíve által diktált formát, hogy a görbe felületen üresen kimaradt tért kitölthesse.